

VIẾT VĂN BẢN THUYẾT MINH THUẬT LẠI MỘT SỰ KIỆN

Cuộc sống quanh ta hằng ngày diễn ra biết bao sự kiện đáng quan tâm. Nhưng vì nhiều lí do, rất nhiều sự kiện chúng ta không được tham gia hoặc chứng kiến. Kiểu bài văn thuyết minh thuật lại một sự kiện sẽ giúp người viết chia sẻ với người đọc các thông tin và diễn biến của sự kiện mà mình đã tham gia hoặc chứng kiến.

Thuyết minh thuật lại một sự kiện là kiểu bài người viết dùng lời văn và một số phương tiện giao tiếp phi ngôn ngữ để thuật lại một sự kiện theo đúng diễn biến trong thực tế nhằm giúp người đọc, người nghe nắm được diễn biến của sự kiện và những thông tin liên quan đến sự kiện ấy.

Yêu cầu đối với kiểu bài:

- Giới thiệu được sự kiện, thời gian và địa điểm diễn ra sự kiện.
- Thuật lại đủ các hoạt động chính của sự kiện theo một trình tự hợp lí.
- Sử dụng thông tin chính xác, tin cậy trong khi thuật lại sự kiện.
- Đưa ra được nhận xét, đánh giá, hoặc cảm nhận của người viết về sự kiện.
- Bài văn đảm bảo bố cục:

Mở bài: giới thiệu sự kiện cần thuyết minh thuật lại.

Thân bài: thuyết minh thuật lại sự kiện theo một trình tự hợp lí.

Kết bài: bài phát biểu cảm nhận hoặc đánh giá về sự kiện.

Hướng dẫn phân tích kiểu văn bản

Thuyết minh thuật lại sự kiện Hội khoẻ Phù Đổng của trường em

Mở bài

Sáng nay⁽¹⁾, thứ Năm, ngày 29-11-2020, Hội khoẻ Phù Đổng của trường em đã khai mạc trong khuôn viên của trường.⁽¹⁾

⁽²⁾Sân trường hôm nay rợp bóng cờ. Trên lễ đài, có một tấm phông lớn màu xanh nhạt, nổi bật hàng chữ "Hội khoẻ Phù Đổng Trường THCS... TP ... năm học 2020 – 2021". Cạnh đó, một tháp đuốc đã được dựng lên chờ đón được truyền ngọn lửa mang tên người anh hùng làng Phù Đổng.^(2a)

Buổi lễ bắt đầu⁽¹⁾ lúc 8 giờ sáng. Tiếp theo⁽¹⁾ phần nghi thức và lời khai mạc của thầy Hiệu trưởng là lễ rước đuốc, thả lửa truyền thống. Một tốp tám vận động viên nam nữ, quần áo thể thao màu trắng, hai tay giương cao những lá cờ lớn tiến về lễ đài. Dẫn đầu là một nam vận động viên lớp 9A thân hình vạm vỡ, vận động phục thể thao màu trắng gắn phù hiệu của trường, tay giương cao ngọn đuốc rực đỏ tiến về phía tháp đuốc. Cạnh tháp, thầy Hiệu trưởng đã chờ sẵn. Thầy đón lấy ngọn đuốc châm lên ngọn tháp. Ngọn lửa hồng bùng cháy trong tràng pháo tay vang động.^(2b)

Bài *Hành khúc Hội khoẻ Phù Đổng* vang lên từ những chiếc loa có công suất lớn làm nhạc nền cho màn diễu hành của các đoàn vận động viên thuộc bốn khối lớp trong trường. Bắt đầu là cuộc diễu hành của các vận động viên khối lớp 9. Tiếp đến là vận động viên khối lớp 8. Cuối cùng là vận động viên khối lớp 7 và lớp 6. Thành tích học tập, thi đấu thể thao, phong trào rèn luyện thân thể của mỗi khối lớp trong năm học qua được Ban tổ chức Hội khoẻ giới thiệu một cách trân trọng khi khối lớp ấy diễu hành qua lễ đài, làm cho không khí lễ hội thêm sôi nổi, khoẻ khoắn. Trong Hội khoẻ Phù Đổng của học sinh toàn thành phố năm học qua, đoàn vận động viên của trường đã giành được 10 huy chương (3 huy chương vàng, 4 huy chương bạc và 3 huy chương đồng). Đáng chú ý là nhiều anh chị đồng thời cũng đạt được thứ hạng cao trong kì thi học sinh giỏi các môn học cấp thành phố.^(2c) Theo Ban tổ chức, tổng số học sinh bốn khối lớp tham gia các hoạt động và thi đấu trong Hội khoẻ năm nay khoảng 400 người, tăng 15% so với năm qua.^(**)

Sau màn diễu hành là một chương trình đồng diễn thể dục hoành tráng với các tiết mục xếp hình cờ đỏ sao vàng, xếp chữ HKPD (Hội khoẻ Phù Đổng) và nhiều tiết mục thể dục nhịp điệu đầy ấn tượng.^(2d)

10 giờ 30, lễ khai mạc kết thúc. Ngay sau đó⁽¹⁾, vận động viên các lớp bước vào thi đấu các môn kéo co, đẩy gậy, nhảy bao bố,... Theo kế hoạch, buổi chiều sẽ tiếp tục thi đấu các môn điền kinh, bóng chuyền nam, nữ, cầu lông, cầu mây,...^(2d)

Kết bài

Lễ khai mạc Hội khoẻ Phù Đổng trường em năm nay thật vui vẻ, tưng bừng. Hình ảnh ngọn lửa truyền thống bùng bùng trên giá đuốc, đoàn người diễu hành trên nền nhạc *Hành khúc Hội khoẻ Phù Đổng* trong buổi lễ này có lẽ sẽ mãi in sâu trong tâm trí em.⁽³⁾

⁽¹⁾ Giới thiệu sự kiện, thời gian, địa điểm.

⁽²⁾ Người viết thuật lại sự kiện.

^(2a) Khung cảnh, cách bài trí nơi diễn ra sự kiện.

⁽¹⁾ Các cụm từ chỉ thời điểm, thời gian gắn với diễn biến của sự kiện.

^(**) Cung cấp số liệu cụ thể chính xác về sự kiện.

^{(2b), (2c), (2d), (2d)} Diễn biến theo trình tự thời gian và các thông tin về sự kiện.

⁽³⁾ Người viết phát biểu cảm nhận, đánh giá về sự kiện.

(Bài học sinh có chỉnh sửa)

Từ bài viết trên, em hãy xác định các đặc điểm của loại văn bản thuyết minh thuật lại một sự kiện bằng cách trả lời các câu hỏi sau:

1. Các thông tin về tên sự kiện, thời gian và địa điểm được giới thiệu như thế nào trong bài viết?
2. Người viết đã thuật lại những hoạt động nào của sự kiện? Nhận xét về cách sắp xếp các hoạt động của sự kiện.
3. Khi thuật lại sự kiện, người viết đã đưa ra những thông tin cụ thể nào?
4. Người viết nêu cảm nhận hoặc nhận xét, đánh giá gì về sự kiện?

Đề bài:

Viết bài văn (khoảng 400 chữ) thuyết minh thuật lại một sự kiện (lễ hội) mà em từng tham dự hoặc chứng kiến.

Hướng dẫn quy trình viết

Để có được bài viết tốt, em cần thực hiện theo các bước sau:

Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết

Xác định đề tài

Em có thể chọn sự kiện để thuật lại dựa vào gợi ý sau:

- Sự kiện mà em đã tham gia hoặc chứng kiến.
- Sự kiện mà em yêu thích, có hứng thú để thuật lại.
- Sự kiện thuận lợi cho em trong việc quan sát thực tế, tìm kiếm tư liệu, thông tin để chuẩn bị cho bài viết.

Ví dụ: lễ khai giảng hoặc bế giảng năm học, lễ chào cờ và sinh hoạt đầu tuần, Hội khoẻ Phù Đổng tổ chức hằng năm ở trường hoặc tại địa phương em, đêm hội Trăng rằm tổ chức cho thiếu nhi ở trường hoặc thôn xóm, khu phố,...

Thu thập tư liệu

Tư liệu liên quan đến sự kiện mà em cần thuyết minh có thể thu thập từ những nguồn khác nhau:

- Những hồi tưởng và ghi chép về một số hoạt động chính trong sự kiện mà em đã tham dự, chứng kiến.
- Những bài báo, hồi kí, trang web viết về sự kiện mà em muốn thuật lại. Em có thể thống kê các tư liệu tìm được dựa vào bảng sau (làm vào vở):

Trước khi viết, em cần trả lời các câu hỏi:

Văn bản này viết nhằm **mục đích** gì?

Người đọc bài viết này có thể là ai?

Việc trả lời hai câu hỏi trên sẽ giúp em định hướng được nội dung bài viết, cách viết, tăng hiệu quả giao tiếp.

Bảng ghi chép nguồn tư liệu

Tư liệu	Tác giả/ Nguồn	Thông tin có thể sử dụng	Phương tiện giao tiếp phi ngôn ngữ có thể sử dụng

Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý

Tìm ý

Để hình thành ý tưởng, tìm ý cho bài viết, em hãy ghi lại những gì nảy ra trong đầu dựa vào sơ đồ sau:

Lập dàn ý

Tiếp theo, em hãy xác định các hoạt động chính và sắp xếp chúng theo một trình tự hợp lí, bằng cách:

- Tìm các tâm ảnh liên quan đến cảnh sinh hoạt có thể đã được em lưu giữ để đưa vào bài viết.
- Xác định một số định hướng cho bài viết như: bắt đầu thuật lại từ đâu, hoạt động nào trước, hoạt động nào sau, kết thúc ở đâu; kết hợp thuật với miêu tả, biểu cảm ở mức độ nào; hình ảnh, hoạt động nào trong lễ, hội là điểm nhấn;...
- Hình dung về mạch gắn kết giữa mở bài, kết bài với thân bài (cần đặc biệt lưu ý đến việc làm thế nào để giúp người đọc hình dung rõ về sự kiện) và lập dàn ý cho bài viết theo một trình tự logic dưới dạng đề cương hoặc sơ đồ.

Dàn ý của bài văn thuật lại một sự kiện gồm ba phần như sau:

Mở bài

Giới thiệu sự kiện được thuật lại (sự kiện gì, diễn ra ở đâu, vào thời điểm nào,...).

Thân bài

Lần lượt thuật lại các hoạt động trong sự kiện theo diễn tiến thời gian. Người viết cần: (1) tập trung vào một vài điểm nhấn của sự kiện (ví dụ: sự kiện, hình ảnh, nhân vật nổi bật,...); (2) sử dụng thông tin chính xác, tin cậy; (3) sử dụng hình ảnh minh họa nếu có điều kiện.

Diễn tiến của các hoạt động được sắp xếp ở phần thân bài tùy thuộc vào đặc điểm thời gian, không gian, quy mô của sự kiện. Các ý trong thân bài có thể được sắp xếp theo trình tự sau:

- Quang cảnh, không khí nơi sự kiện diễn ra.
- Sự việc, hoạt động mở đầu.
- Các sự việc, hoạt động tiếp theo.
- Sự việc, hoạt động cuối cùng.

Kết bài

Đưa ra lời nhận xét, đánh giá hoặc nêu cảm nhận chung về sự kiện.

Bước 3: Viết bài

Dựa vào dàn ý, em hãy viết thành một bài văn hoàn chỉnh. Khi viết, cần đảm bảo yêu cầu của kiểu bài thuyết minh về một sự kiện.

Bước 4: Xem lại, chỉnh sửa và rút kinh nghiệm

Xem lại và chỉnh sửa

Sau khi viết xong bản thảo, em hãy tự kiểm tra, điều chỉnh những chi tiết liên quan đến nội dung và cấu trúc của bài viết dựa vào những gợi ý trong bảng sau:

Bảng kiểm bài viết thuật lại một sự kiện (lễ hội)

Các phần của bài viết	Nội dung kiểm tra	Đạt/ Chưa đạt
Mở bài	Giới thiệu rõ ràng về đề tài, không gian, thời gian diễn ra lễ hội.	
Thân bài	Tái hiện được khung cảnh, không khí chung từ cái nhìn bao quát về nơi diễn ra lễ hội.	
	Thuật lại các hoạt động theo diễn tiến thời gian của lễ hội.	
	Sử dụng thông tin chính xác, tin cậy.	
	Sử dụng các từ ngữ chỉ thời gian địa điểm phù hợp.	
Kết bài	Nêu ra được nhận xét, đánh giá, hoặc cảm nhận của người viết về sự kiện.	

Rút kinh nghiệm

Trước tiên, em tự đánh giá lại bài làm của mình và trả lời câu hỏi: việc viết bài văn này đã giúp em có thêm kinh nghiệm gì trong các bước thực hành viết bài văn thuyết minh thuật lại một sự kiện. Sau đó, lắng nghe nhận xét, góp ý của mọi người, suy nghĩ về cách hoàn thiện bài đã viết, rút kinh nghiệm cho bài viết sau.